

▶ Grzegorz Wiśniewski

Stanowisko Związku Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej

Założenia do ustawy o odnawialnych źródłach energii

Najważniejszym celem planowanej ustawy o odnawialnych źródłach energii (OZE) jest prawne wdrożenie systemu wsparcia, który zapewni wypełnienie celów dyrektywy 2009/28/WE o promocji energii z odnawialnych źródeł energii oraz realizację jej celów środowiskowych (zrównoważoność), gospodarczych i społecznych. System wsparcia powinien mieć charakter prorozwojowy – promować nowe technologie, a jednocześnie być efektywnym ekonomicznie, pozwalającym na skorzystanie z efektu skali na rosnącym rynku. Zdaniem Związku Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej, nie jest to możliwe bez znacznie silniejszej niż do tej pory promocji energetyki rozproszonej, małoskalowej oraz aktywnego włączenia w realizację celów instalatorów i producentów urządzeń oraz odbiorców energii i prosumentów. Dyrektywa i wynikająca z niej dla Polski nowa ustawa to doskonała okazja na rzecz budowy zielonej gospodarki.

■ Z uwagi na bardzo wysoki stopień centralizacji krajowej energetyki, rosnącą dominację technologii wielkoskalowych i dużych uczestników rynku także na rynku zielonej energii, narastające problemy infrastruktural-

ne z przyłączeniami wielkoskalowych instalacji do sieci, a jednocześnie naturalne rozproszenie odnawialnych zasobów energii oraz niskie koszty zewnętrzne dla małoskalowych instalacji OZE, te ostanie powinny mieć pro-

Prezentacja założeń do ustawy o OZE na targach RENEXPO

Prezentacja założeń do ustawy o odnawialnych źródłach energii i dyskusja odbyła się w dniu 26 października na Forum Energetyki Odnawialnej na targach odnawialnych źródeł energii RENEXPO w Warszawie. Uzasadniono zaproponowany system wsparcia, wskazując na optymalizację jego kosztów i nakierowanie na realizację szerszych celów gospodarczych i społecznych. Konkretnie propozycje ZP FEO pozwalają na szczegółową ocenę skutków ekonomicznych proponowanych rozwiązań i ich dalsze uszczegóławianie na etapie zapisów prawnych w ustawie i jej przepisach wykonawczych. Propozycje tworzone były oddolnie, z wykorzystaniem wyników analiz Instytutu Energetyki Odnawianej i po wewnętrznej konsultacji z przedsiębiorcami należącymi do ZP FEO. „Założenia” powstały w oczekiwaniu na rządowy projekt ustawy o OZE, którego koncepcję w czasie Forum przedstawił dyrektor Janusz Pilitowski.

Propozycja rządowa ustawy, choć spóźniona i jeszcze mało konkretna (brak strony kosztowej i określenia intensywności wsparcia) jest w kwestiach zasadniczych zbieżna ze społecznymi założeniami ZP FEO i zdaniem stowarzyszenia – obiecująca. Grzegorz Wiśniewski, prezes ZP FEO, podkreślił, że Związek jako partner społeczny jest otwarty na dalsze rozmowy z Ministerstwem Gospodarki nt. rządowego projektu ustawy o OZE i udziału w dalszych pracach legislacyjnych, ale jednocześnie potwierdził, że prace nad społecznymi „Założeniami” ustawy o OZE będą kontynuowane w celu dalszej konkretyzacji zapisów i ich uzasadnienia. Dalszą współpracę z ZP FEO zadeklarowała w imieniu Ministerstwa Środowiska minister Joanna Maćkowiak-Pandera, zainteresowanie propozycjami ZP FEO wyraził też dyrektor Żmuda z MRiRW, a zaproponowany kierunek zmian legislacyjnych wspierały też wystąpienia dyrektora Murasa i prezesa Rączki.

porcjonalnie wyższą intensywność wsparcia. System wsparcia powinien być uzależniony od opłacalności ekonomicznej i ryzyka inwestycyjnego, różnego dla różnych grup technologii OZE uwzględnionych w Krajowym Planie Działań (KPD) i w polskim „zielonym miesie” energetycznym do 2020 r. Wychodząc ze zdefiniowanej na dzień dzisiejszy, ale nie zamkniętej w perspektywie 2020 r. listy technologii intensywność wsparcia po-

winna uwzględniać stan rozwoju technologii i jej potencjał rozwojowy oraz skalę/wielkość instalacji. Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej traktuje ustawę o OZE jako regulację wynikającą z obowiązku wdrożenia prawa UE – Pakiet klimatyczny i dyrektywa, ale przede wszystkim jako regulację o niebagatelnym znaczeniu gospodarczym i społecznym, wpływającym pozytywnie na spójność

społeczno-gospodarczą i tworzącym wartość dodaną i korzyści zewnętrzne w całej gospodarce oraz racjonalizującą działania gospodarcze i politykę społeczną.

Zasadnicze założenia wsparcia na rynku zielonej energii elektrycznej i zielonego ciepła

Ustawa powinna w sposób kompleksowy regulować system wsparcia na rynku zielonej energii elektrycznej i zielonego ciepła. Punktem odniesienia do wprowadzenia nowych zasad wsparcia, różnym dla technologii o różnych zakresach mocy i dla różnych ich odbiorców, powinny być łączne przychody ze sprzedaży energii z OZE i praw majątkowych (świadczeń pochodzenia – ŚP) uzyskiwanych w ramach obecnych regulacji (dot. dotychczas tylko energii elektrycznej) w 2011 roku. Przychody te można określić jako **470 zł/MWh**. Spośród nowych, nieobecnych jeszcze na rynku, ale ujętych w KPD, mających oparcie w proporcjonalnie bardzo dużych odnawialnych zasobach energii i wielce obiecujących wielkoskalowych innowacyjnych technologii OZE w Polsce wymienić można morskie farmy wiatrowe (MFW). Tego typu jeszcze stosunkowo drogie, ale mające w Polsce duży potencjał rynkowy technologie będą dopiero wchodziły do systemu energetycznego w latach 2015-2020 po tzw. kosztach marginalnych (wyższych od przeciętnych). Technologia MFW jako jedna z droższych i obciążona na początku większym od przeciętnego ryzykiem innowacyjności może posłużyć jako referencyjna dla ustalania systemu wsparcia dla pozostałych technologii wieloskalowych OZE i jako punkt odniesienia także do oceny i określania systemu wsparcia dla technologii małoskalowych.

Koszt energii elektrycznej z MFW, razem z minimalną marżą zysku można oszacować na ok. 520 zł/MWh. Tę cenę można przyjąć jako górną graniczną do określania intensywności systemu wsparcia dla zielonej energii elektrycznej i dla tzw. „dużych” OZE oraz dalszego związania systemu wsparcia dla technologii „małoskalowych” (preferowanych wskaźnikami wzrostu cen o wartości >1) oraz technologii zielonego ciepła wymienionych w KPD. Dodatkowo aktywnie powinny być stosowane instrumenty podatkowe, sprawdzające się najlepiej z uwagi na niskie koszty transakcyjne w przypadku małoskalowych zielonych technologii oraz inne uzupełniające instrumenty związane z zasadami dostępu do sieci, zmniejszeniem barier biurokratycznych oraz promocją przemysłu, innowacji i jakości wyrobów i usług. Wykaz zasadniczych elementów wsparcia proponowanych przez ZPFEO znajduje się w tabeli.

Ustawa o OZE jako instrument ucieczki przed większymi kosztami energii

Obecne ceny energii dla odbiorców końcowych (średnio 480 zł/MWh, ale przekraczające 550 zł/MWh dla najmniejszych odbiorców np. na obszarach wiejskich) stanowią przeszkodę zarówno dla konkurencyjnego wzrostu gospodarki, jak i poprawy bytu ludności. Nawet ostrożne najnowsze prognozy (np. prognoza ARE dla Ministerstwa Gospodarki) przewidują, że koszt wytwarzania energii elektrycznej z krajowego „miksu” paliw kopalnych w 2020 roku wyniesie 330-380 zł/MWh, a to oznacza, że cena energii w hurcie wyniesie ok. 450-480 zł/MWh, cena zaś energii dla odbiorców końcowych **680-750 zł/MWh** (w złotych z 2011 roku, bez inflacji i oprocentowania). Brak skutecznej i szybko wpro-

Zadaniem ZP FEO...

ZP FEO nie zaleca głębokiego technologicznego różnicowania systemu wsparcia (poza konkretnymi wyłączeniami), ale za konieczne uznaje różnicowanie systemu wsparcia z uwagi na wielkość instalacji i typ inwestorów i odbiorców (np. gospodarstwa domowe, rolnicy i małe przedsiębiorstwa, gminy). Instrumenty powinny zatem być dobrane „horyzontalnie” w sensie technologicznym (brak preferencji technologicznych), w zależności od mocy źródła (preferencje dla mniejszych źródeł) i konkretnie zaadresowane podmiotowo, aby wsparcie było efektywne i tworzyło wartość dodaną w całej gospodarce.

Najważniejsze postulaty:

- wsparcie zielonej energii elektrycznej z OZE świadectwami pochodzenia zróżnicowanymi w zależności od wielkości instalacji; różna opłata zastępcza dla dużych źródeł (> 5 MW) lub różna cena gwarantowana dla mini- (< 250 kW) i mikroźródeł (< 50 kW) wraz z wyeliminowaniem wymogu prowadzenia działalności gospodarczej jako warunku korzystania z systemu wsparcia dla mikroźródeł;
- umożliwienie skorzystania przez właścicieli mikroźródeł z prosumenckiego systemu „net metering – rozliczeń netto” energii zużytej na własne potrzeby i oddanej do sieci;
- ulgi w podatku dochodowym poprzez możliwość odliczenia 30% kosztów inwestycji OZE dla mikroźródeł;

- przyspieszona amortyzacja dla miniźródeł i ulgi w podatku rolnym z tytułu wykorzystania źródeł na cele produkcji rolnej;
- prawny wymóg (Prawo budowlane) wykorzystania w nowych budynkach i budynkach już istniejących (poddawanych generalnemu remontowi) minimalnego poziomu energii z OZE na poziomie 10% do 2016 r. i minimum 20% od 1 stycznia 2017 roku oraz 30% od 1 stycznia 2020 roku;
- zobowiązanie Ministra Gospodarki do stworzenia listy wszystkich zasadniczych urzędów OZE i Rady Ministrów do wprowadzenia ich do systemu PKD/PKWiu z podziałem na mikroźródła i pozostałe;
- wprowadzenie zerowej stawki podatku VAT na wszystkie mikroźródła, adresowane do odbiorcy indywidualnego
- stworzenie i utrzymanie oraz aktualizacja systemu informatycznego, w którym gromadzone będą aktualne informacje o energetyce odnawialnej w Polsce.

Opracowanie zostało wykonane na podstawie wyników analiz Instytut Energetyki Odnawialnej i konsultacji z przedsiębiorcami: Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej.

Uwagi do „założeń”, a w szczególności propozycje zmian/uściśleń prosimy przysyłać na adres Związku Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej:
zpfeo@zpfeo.org.pl

	Typowy adresat systemu wsparcia	Cena energii, 2011 [zł/MWh]	Opłata zastępcza, 2011 [zł/MWh]	Nominalny przychód bazowy, 2011 [zł/MWh]	Wskaźnik	Przychód od 2013 roku [zł/MWh]	System wsparcia	Okres obowiązywania prawa	Stożek pokrycia kosztów przyłączenia źródła do sieci [%]
Duże źródła > 5 MW, za wyjątkiem:	przedsiębiorstwo energetyczne, inwestor kapitałowy	200	270	470	1	470	kwotowy + ŚP	15	50%
zamortyzowane duże elektrownie wodne	przedsiębiorstwo energetyczne, inwestor kapitałowy	200	270	470	0	200	kwotowy + ŚP		0%
współspalanie	przedsiębiorstwo energetyczne, inwestor kapitałowy	200	270	470	0,2	254	kwotowy + ŚP	10	0%
morskie farmy wiatrowe	przedsiębiorstwo energetyczne, inwestor kapitałowy	200	270	470	1,1	517	kwotowy + ŚP	20	60%
Małe źródła < 5 MW	gmina/ przedsiębiorstwo komunalne	200	270	470	1,3	611	kwotowy + ŚP	15	50%
Mini źródła < 250 kW	MSP, rolnik	200	270	470	1,5	705	Stożek taryfa degresyjna (co 3 lata)	15	75%
Mikro źródła < 50 kW	gospodarstwo domowe	200	270	470	1,7	799	Stożek taryfa degresyjna (co 3 lata)	15	100%

Podsumowanie zasadniczych elementów wsparcia proponowanych przez ZP FEO

wadzonej promocji OZE i utrzymanie status quo w energetyce korporacyjnej doprowadzić może do cen niemożliwych do zaakceptowania przy jednoczesnych okresowych brakach energii na rynku i do poważnych perturbacji gospodarczych i społecznych. Proponowany przez ZP FEO system wsparcia ma zatem służyć nie tylko formalnemu wdrożeniu wymogów UE, ale i docelowemu oraz trwałemu zmniejszeniu kosztów w całej gospodarce poprzez wprowadzanie na rynek technologii relatywnie (w ramach alternatywnych nowych inwestycji) tańszych i budowę nowego (zielonego) ładu i modelu, który decentralizuje, dywersyfikuje i demonopolizuje rynek energii.

Ustawa o OZE jako instrument tworzenia nowych miejsc pracy i rozwoju sektora MŚP

Dodatkowym efektem proponowanych regulacji będzie rozwój niezależnych producentów energii (ang. IPP), prosumentów oraz małych i średnich firm prywatnych jako najważniejszych nośników i kreatorów innowacji oraz twórców miejsc pracy i źródeł aktywności gospodarczej w trudnym okresie spowolnienia gospodarczego. Najnowszy raport Międzynarodowej Organizacji Pracy – MOP pt. World of work report 2011 nie zostawia wątpliwości, że wielkie korporacje w krajach rozwiniętych w latach kryzysu finansowego

zwiększają dywidendy (średnio o kilka procent) kosztem inwestycji i miejsc pracy. Wyniki badań w OECD ujawniają proste zależności: wzrost dywidend o 1% prowadzi do spadku inwestycji o 0,12% i na odwrót; wzrost inwestycji o 1% prowadzi do wzrostu zatrudnienia o 0,12%. Gdyby te zjawiska nie miały miejsca w samym tylko 2009 roku zatrudnienie mogłoby wzrosnąć o 1,6 mln miejsc pracy, z tego zdecydowana większość po-

wstałaby w sektorze MŚP, a to pozytywnie wpłynęłoby i na wielkość PKB i jego strukturę. MOP, zwracając uwagę na postępującą dyskryminację MSP w dostępie do kredytów i słabość aktywnego przeciwdziałania bezrobociu jako źródła problemów, proponuje, aby w ramach systemu pomocy społecznej i działań na rzecz pobudzenia gospodarczego wspierać MŚP w szczególności poprzez ulgi podatkowe (nakierowane zwłaszcza na promocję innowacji) oraz możliwości stosowania przyspieszonej amortyzacji zrealizowanych przez nie inwestycji i poprawienie dostępu do kredytów poprzez np. gwarancje bankowe.

Polska dopiero staje przed tymi problemami, ale mówiąc o kosztach systemu wsparcia i korzyściach rozwoju OZE, trzeba dostrzegać koszty alternatywne. W ostatnich latach na walkę z bezrobociem rząd wydawał 7-9 mld zł/rok, a wyzwania i potrzeby w tym zakresie będą rosły w najbliższym czasie, także wskutek nieuchronnych przemian w energetyce konwencjonalnej. Biorąc pod uwagę potencjał tworzenia nowych miejsc pracy w OZE (kilkadziesiąt tysięcy lub nawet ponad 100 tysięcy w przypadku rozwoju eksportu) do 2020 roku i wkład w tworzenie bardzo korzystnej społecznie i gospodarczo struktury, ZP FEO uważa, że są to instrumenty w pełni zasadne także dla wsparcia rozwoju OZE i oprócz wsparcia małoskalowych technologii promuje także wsparcie nakierowane na MŚP jako producentów urządzeń, inwestorów i instalatorów. ■

REKLAMA

KLIMATYZACJA PL
Szukasz informacji? **ZNAJDZIESZ JE U NAS!**

OGRZEWNICTWO PL

BOK: tel/fax: 42 653- 57- 03, 661 42 66 06, 661 42 66 01
E-MAIL: redakcja@klimatyzacja.pl, redakcja@ogrzewnictwo.pl